

Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 10 Kotlarnia – Łącza – Sierakowice – Rachowice – Kozłów

Data publikacji: 27.05.2021 19:00

Kolejny odcinek Szlaku Powstańców Śląskich to prawie 26 km z Kotlarni (niem. Jakobswalde), przez Łączę (niem. Latscha), Sierakowice (niem. Schierakowitz), Rachowice (niem. Rachowitz) do Kozłowa (niem. Kozlow).

□

Kotlarnia (niem. Jakobswalde) się kończy i szlak wiedzie dalej lasem. Następne 9 km przepięknym, sosnowo-brzozowym lasem aż do kolejnej miejscowości – Łącza (niem. Latscha). Droga leśna, piaszczysta, ale na tyle twarda, że bez problemu da się jechać rowerem.

Łącza (niem. Latscha) to zaledwie kilka domów. Ze zdziwieniem czytam już w domu w [Wikipedii](#), że „Wieś założona na prawie niemieckim w 1376 roku. Podania głoszą, jakoby pierwotnie leżała ona w południowo-zachodniej części lasów wokół obecnej wsi w miejscu zwanym potem "łyżkownią" od istniejącej tu w XIX wieku fabryki łyżek”. Miejscowość wielokrotnie zmieniała nazwę. „Według niemieckiego językoznawcy Heinricha Adamy’ego nazwa miejscowości pochodzi od polskiej nazwy las. W swoim dziele o nazwach miejscowych na Śląsku wydanym w 1888 roku we Wrocławiu wymienia jako najstarszą zanotowaną nazwę miejscowości Lase podając jej znaczenie "Walddorf" czyli po polsku "Leśna wieś". Poza tym wymieniana była jako Laczo (1679) oraz Lacza (1687). Niemcy zgermanizowali nazwę na Latscha w wyniku czego utraciła ona swoje pierwotne znaczenie. Polska administracja spolonizowała wcześniejszą zgermanizowaną nazwę w wyniku czego nie wiąże się ona obecnie z pierwszym znaczeniem. W 1936 roku Niemcy zmienili nazwę wsi na Föhregrund.”.

Mijam Kościół Narodzenia NMP i kieruję się pomiędzy jednorodzinną zabudową w stronę lasu. Nieco gubię znaki szlaku, w końcu jednak, kierując się mapą, trafiam na nie z powrotem. Szlak znów prowadzi lasem, jednak już nie tak urokliwym, jak poprzednie 20 kilometrów. Ogólne wrażenie mam takie, że bardziej przypomina nasz Parchowiec i inne leśne okolice Zamarsk, Hażłacha. Poprzecinany, jak wspomniany Parchowiec, małymi ciekami wodnymi płynącymi w głębokich wąwozach. I rowy z wodą wzdłuż leśnej drogi po obu jej brzegach. Na szczęście jest jeszcze wczesna i zimna wiosna. Już wyobrażam sobie, jak o innych porach mogą dokuczać tutaj komary...

I tak aż do Sierakowic (niem. Schierakowitz), które witają zabudowaniami dużego gospodarstwa rolnego. Dalej jest staw i zabytkowy, drewniany typu śląskiego kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Sierakowicach o konstrukcji zrębowej, z wieżą konstrukcji słupowej. Znajduje się on na Szlaku Architektury Drewnianej województwa śląskiego na głównej trasie oraz w pętli gliwickiej. Pierwsze wzmianki o kościele w Sierakowicach pochodzą z 1447 roku, jednak ten, który widzimy obecnie, wybudowano w 1675 roku. Jest on orientowany. Jak podaje [Wikipedia](#), w której można doczytać też więcej szczegółowych informacji, „wielokrotnie odnawiano, m.in. w latach 1819-1820, 1886, 1947, 1953 i 1957. W roku 2001 odkryto oryginalne polichromie z XVII wieku, które następnie poddano gruntownej renowacji w latach 2003-2010. W roku 2011 zbudowano nowe organy.

Rzucam okiem na nazwiska na nagrobkach otaczającego kościół cmentarza. W zgodzie leżą tu obok siebie osoby o polskich i niemieckich nazwiskach i imionach. Uwagę przykuwa Helmut Larysz (pisownia oryginalna, jak na nagrobku), który żył w latach 1930 – 1992, a także bardzo duża ilość Morcinków.

Same Sierakowice (niem. Schierakowitz) dawniej występujące także pod nazwami Gross Schierakowitz, Graumannsdorf wzmiankowane były na przełomie XIII i XIV wieku. Jak podaje [Wikipedia](#) „Nazwa należy do grupy nazw patronomicznych i pochodzi od imienia założyciela miejscowości Sieraka. Niemiecki językoznawca-amator Heinrich Adamy w swoim dziele o nazwach miejscowości na Śląsku wydanym w 1888 roku we Wrocławiu jako najstarszą zanotowaną nazwę miejscowości wymienia Sierakowice podając jej znaczenie "Dorf des Sierak" czyli po polsku "Wieś Sieraka". W 1295 w kronice łacińskiej Liber foundationis episcopatus Vratislaviensis (pol. Księga

uposażeń biskupstwa wrocławskiego) miejscowość wymieniona jest jako Syracowitz polonicum.”

Szlak prowadzi asfaltową drogą, którą wiedzie także trasa rowerowa 15Z Gliwice – Kotlarnia. Mijam przydrożny krzyż oraz kapliczkę z 2. połowy XIX w., po czym następną miejscowość - Rachowice (niem. Rachowitz) znów wita tablicą z podwójnym nazewnictwem. Zabytkowy, orientowany kościół katolicki św. Trójcy w Rachowicach ma gotyckie, murowane z cegły prezbiterium z przełomu XV/XVI wieku, a wyposażenie głównie barokowe. Więcej o kościele przeczytać można [tutaj](#).

Przed kościołem znajduje się pomnik poświęcony ofiarom II wojny światowej. Przeplatają się na nim nazwiska polskie i niemieckie, osoby z polskimi nazwiskami a niemieckimi imionami oraz na odwrót... na pomniku poświęconym ofiarom I wojny światowej przewaga nazwisk niemieckich, ale polskie również się zdarzają.

Same Rachowice (niem. Rachowitz) swą historią sięgają drugiej połowy XIII wieku. Już samo zerknięcie do Wikipedii <https://pl.wikipedia.org/wiki/Rachowice> pozwala rozwikłać zagadkę nagrobka w sąsiedniej miejscowości – Sierakowicach. „W 1571 roku Rachowice przeszły w ręce Larischów” - czytam. A kilka wersów dalej znajduję najprawdopodobniej odpowiedź również na kolejną zagadkę – dotyczącą pisowni nazwiska na nagrobku: „W styczniu 1945 roku żołnierze sowieccy podpalili plebanię. Wraz z plebanią spłonęły wszystkie dokumenty parafialne oraz księgi metrykalne.”.

Za Rachowicami znów szlak wiedzie 4 kilometry przez las. Jednak już nie taki, jak były wcześniej, przed Łączą, a znów poprzecinany mnóstwem rowów. Nawet ustawiono tablicę edukacyjną wyjaśniającą, na czym polega gęsty tutaj system zbiorników retencyjnych.

Ze szlaku trzeba zbroczyć 300 metrów w prawo, by dojść do pomnika Juliusza Rogera - niemieckiego lekarza i przyrodnika, z zamiłowania etnologa i działacza społecznego, który urodził się w 1819 w Niederstotzingen koło Ulm, a zmarł w 1865 w Rudach Raciborskich. Znajduje się on tutaj: 50.3079842N, 18.5291008E. Z tablicy umieszczonej na pomniku dowiaduję się, że jako lekarz miał dewizę „przede wszystkim leczyć ludzi i pomagać im jako człowiek”, a także że bardzo zasłużył się dla zbierania ginącej już wówczas na Śląsku pieśni ludowej. Pełny tekst z tabliczki na pomniku znajdziemy [tutaj](#), a o samym pomniku przeczytać można także [tutaj](#). Wiedzę o tym zacnym człowieku z tablicy uzupełnić można [Wikipedią](#).

Przed przejściem pod autostradą A4 szlak znów jest przeznakowany. Sensownie, teraz prowadzi bowiem przez MOP (Miejsce obsługi podróżnych). Można skorzystać z toalety, zjeść niezbyt taną i niezbyt smaczną, ale ciepłą zapiekankę na stacji benzynowej.

Po drugiej stronie autostrady szlak też nieco inaczej, aniżeli wskazuje mapy.cz, prowadzi do Kozłowa (niem. Kozlow).

c.d.n.

(indi)

- link do mapy.cz z planem tego odcinka trasy znajdziemy [tutaj](#)
- link do mapy.cz z naniesioną trasą całości szlaku znajdziemy [tutaj](#)
- poprzednie odcinki: [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 1](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc. 2 - kwestie techniczne i refleksje ich dotyczące](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 3 – Bytom – Piekary Śląskie \(Kopiec Wyzwolenia\) – Radzionków – Repty Śląskie \(21 km\)](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 4: Repty Śląskie – Stare Repty – Wilkowice – Zbrostawice – Kamieniec – Karchowice – Jaśkowice \(20 km\)](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 5: Jaśkowice – Toszek – Dąbrówka](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 6 Dąbrówka – Jemielnica – Gąsiorowice – Strzelce Opolskie](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 7 Strzelce Opolskie – Szymiszów – Kalinowice – Ligota Górna – Góra św. Anny](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 8 Górna – Góra św. Anny – Leśnica – Brzeźce](#)
- [Szlak Powstańców Śląskich rowerem odc 9 Brzeźce - Stare Koźle – Bierawa – Dziergowice – Kotlarnia](#)